

A versenyző kódszáma:	Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le! Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!				
1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé! a) ___ A köztársasági Rómában a magistratusok tisztségüket legalább másfél évig töltötték be és egymást ellenőrizték. b) ___ Róma lakóinak száma Augustus idejére közel járt a három millióhoz, ezért kellett megoldani a központi élelmezést. c) ___ A Forum Romanum évszázadokon át a római politikai és vallási élet helyszíne volt, központjában a Caligula által épített fürdővel. d) ___ Octavianus, Lepidus, Antonius Kr. 42-ben Philippinél legyőzték Cassius seregét. e) ___ A rómaiaknál sokféle pap működött, például a rex sacrorum, a Vesta - szűzek, a pontifexek, haruspexek. Valamennyien az augurnak, az államvallás fejének voltak alárendelve. f) ___ A hat Vesta-szűz a családi élet és a tisztaság örök tüzét őrizte, melynek sosem volt szabad kialudnia. Mondabeli elődjük: Rhea Silvia. g) ___ Julius Caesar végrendeletében Róma lakosságára hagyta kertjeit és fiára, Brutusra a politikai hatalmat. h) ___ Ifj. Plinius levele az egyetlen szemtanúi beszámoló, ami megmaradt Pompei pusztulásáról (79.augusztus). i) ___ A II-III. századtól tömegesen fordultak a misztériumvallások felé a Római Birodalomban. j) ___ Arius követőit eretneknek tartották. k) ___ A magyar kalandozások sikereinek egyik oka a szokatlan, nomád harcmódor. l) ___ A kettős fejedelemség mintáját a magyarok a besenyőkkel való együttéléskor sajátították el.		a	b		
		c	d		
		e	f		
		g	h		
		i	j		
		k	l		
		.../12			
		2. Egészítse ki a hiányos mondatokat! A Kr. u. III. század végén .....(a) császár egyeduralmat épített ki. „.....(b) et Deusnak” címeztette magát. Társcsászárt választott, Maximinianust. Mindketten egy-egy caesart választottak maguk mellé. A rendszert .....(c)-nak nevezzük. A hadsereg létszámát .....ige-(d). Az adórendszer átalakításával biztosította a reformjaihoz szükséges pénzt. Minden polgárra fejadót és .....(e) adót vetett ki. Az infláció megelőzése érdekében megszabta az árak .....melléknév (f) határát.		a	b
				c	d
				e	f
				.../6	

3. Írja a vonalra a jellemzők alapján felismert történelmi személyiség nevét!

- a) A(z) Iulius-Claudius dinasztia tagja. Augustus utóda, sikeres hadvezér (Germánia, Pannonia területén)_____
- b) A praetorianusok kiáltották ki caesarrá a művelt, kitűnő szervező uralkodót, aki megteremtette a császári közigazgatás alapjait, létrehozta a császári pénztárat, a fiscust. _____
- c) A keresztény vallás megerősödése, elterjedése a nevéhez fűződik. A kereszténységet nyitottá tette mindenki számára. _____
- d) A támadások miatt feladta Mezopotámiát. Megkezdte a határvédelmi rendszer kiépítését. _____

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
.../10	

A fentiekhez hasonlóan röviden írjon meghatározó jellemzőket a következő történelmi személyiségekről!

- e-g) Nagy Károly _____
- h) Suetonius _____
- i) Odoaker _____
- j) Orseolo Péter _____

4. Nevezze meg a képen látható római műemlékeket!

- a) Filozófus császár, _____ (név) szobra

<http://hu.wikipedia.org/wiki/>

http://www.mult-kor.hu/20101110_megkezdodik a

b) _____ felújítása

- b) A hivatkozásból milyen szó hiányzik? Írja a vonalra az ókori versenyek helyszínéül szolgáló (ma már csak rekonstrukciókból ismert) épület nevét!
- c) Milyen néven lett közismert a Flaviusok amphitheatruma, amelyet Vespasianus kezdett el építeni, de csak fiai, Titus és Domitianus fejeztek be? _____

a	b
c	
.../3	

5. Írja a felsorolt történelmi helyszínek mellé magyar megfelelőjüket!

- a) Aquincum _____
- b) Arrabona _____
- c) Scarbantia _____
- d) Sopianae _____
- e) Savaria _____

f) Rajzolja be a Borostyánutat a mellékelt kontúrtérképen!

g) Melyik ókori város területén épült Ízisz-szentély? _____

h) Hol található ókeresztény kápolna? _____

i) A kontúrtérképen ferde vonalakkal jelölje Dacia provinciát!

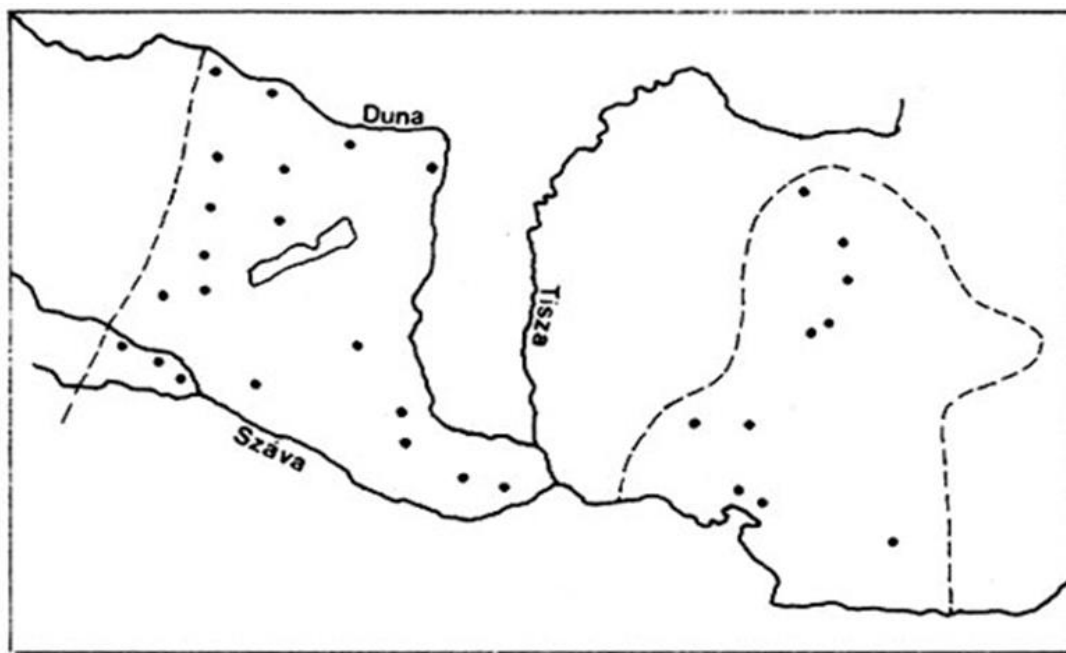
j) Mi volt az oka, hogy meghódították Dáciát? _____

k) Mi bizonyítja, hogy a Pannóniában állomásozó haderő növelte a provincia politikai jelentőségét?

_____

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
.../16	

l-o) Jelölje be a mellékelt kontúrtérképen a megadott történelmi helyeket és írja melléjük nevüket!

6. Írja a vonalakra, hogy mi a közös a felsoroltakban!

- a) szászok, frankok, longobardok _____
- b) Mithrasz, Kübelé, Izisz _____
- c) aureus, denarius, sestertius _____
- d) András, Béla, Levente _____

a	b
c	d
.../ 4	

7. Húzza alá a sorba nem illő szót! Választását indokolja!

a-b) Szent Benedek, Kis Pipin, Monte Casino _____

c-d) Jeruzsálem, Mekka, Medina _____

e-f) Merseburg, Augsburg, Pozsony _____

g-h) Hont, Ajtony, Pázmány _____

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

8. Készítsen a térképvázlat és ismeretei alapján vázlatot a táblázat felhasználásával!

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

helyszín	időpont	esemény	személy(ek)
Milano /Mediolanum	a)	b)	c)
d)	e)	f)	Constantinus

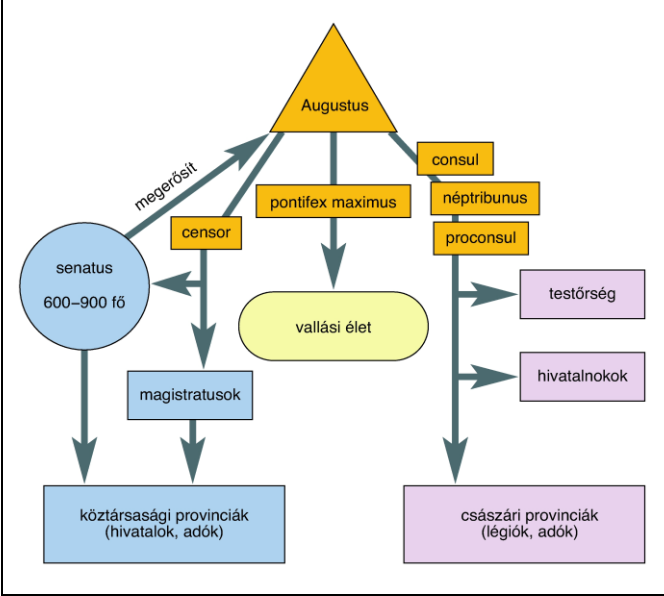
Hasonlítsa össze a térképmelléklet alapján a kereszténység II. századi és IV. századi helyzetét! (g)

_____

Mi a változás oka? (h)

_____

9. Bizonyítsa be az ábra és ismeretei alapján, hogy Augustus egyeduralmat valósított meg!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

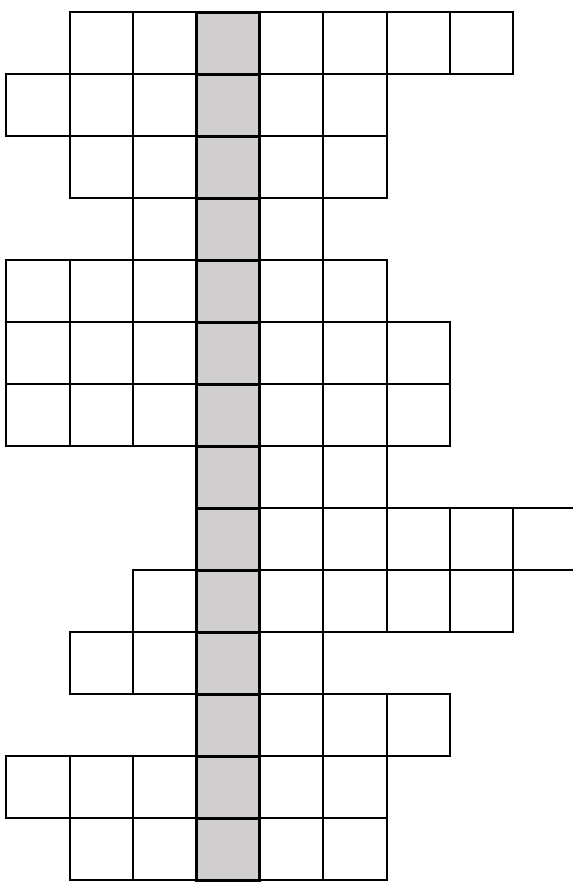
_____

_____

a	b
c	d
e	f
.../6	

REJTVÉNY

10. Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!

- a) .....Károly. Poitiersnél megállította az arab előrenyomulást.
- b) Géza fejedelem felesége, Szent István édesanyja.
- c) Római határ.
- d) Béke. ....Romana.
- e) Görög városállam.
- f) Korlátlan hatalommal rendelkező uralkodó.
- g) A földbirtokosnak szolgáltatásokkal tartozó mezőgazdasági kisbérlő.
- h) A törvény latin neve.
- i) Római provincia. (A mai Franciaország területén)
- j) Az Alvilág istene.
- k) A Julius-Claudius dinasztia utolsó tagjaként a hatalomtól szédülten kivégeztette környezetének tagjait is.
- l) A római főisten felesége, a szülés és házasság védőistene.
- m) Az ókori római hadsereg kisebb gyalogos csapategysége.
- n) Az ókori hadsereg legnagyobb létszámú önálló egysége. Kezdetben az egész hadsereg neve.

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
q	
.../17	

Magyarázza meg röviden a függőleges oszlopban található történelmi fogalmat! (p-q)

_____

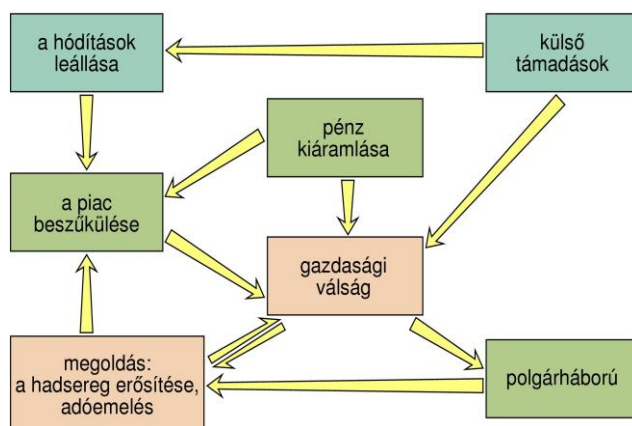
_____

11. ESSZÉ

Tárja fel a III. században a Római Birodalomban megjelenő válság okait ismeretei és a források segítségével!

„A 3. sz. végén súlyos következményekkel járó pénzromlás következett be..... komoly zavar támadt a nemesfémek beszerzésében, és ezt még súlyosbították a rendkívül nagy állami kiadások, ami arra kényszerítette a császárokat, hogy pénzszükségletük fedezésére mind fokozottabb mértékben rontott ezüstpénzt bocsássonak ki ... A birodalom katonai válságának hatására fontos gazdasági változás következett be: az anyagi eszközök a Földközi – tenger medencéjéből áttevődtek a határvidékekre, ahol a háborúkat vívták, és ahol a császárok idejük nagy részét kénytelenek voltak tölteni.... Az erőforrásoknak és a császárok érdeklődésének áthelyeződése következtében Róma, az ősi főváros növekvő mértékben elszigetelődött.....”(T.Cornell-J. Matthews: A római világ atlasza. Helikon,1982.pp 169-170.)

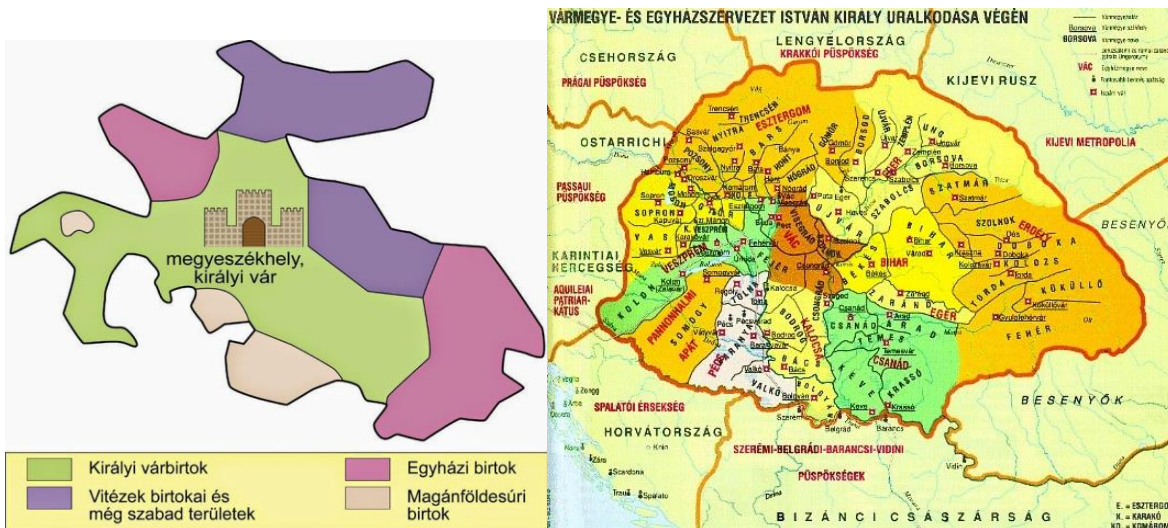
„Könyörgőként folyamodunk, minden császárok legistenibbjé,.... méltóságtokhoz, hogy a földműves munkákban akadályoztatva vagyunk. Ugyanis a rendőrügynökök és megbízottjaik minket életveszélyesen fenyegetnek; minap is összefogtak és bilincsbe vertek kilenc embert... Így akadályoztatásunk folytán sem a földet megművelni, sem urainknak a jövőben esedékes fizetéseket és kötelezettségeket teljesíteni nem tudjuk...”(Egy császári birtok szabad bérelőinek panasza a Kr.u.III.sz-ból = In: Száray Miklós:Történelem I .Nemzeti Tankönyvkiadó,Bp., 151.p.)

vagy

Mutassa be ismeretei és a források segítségével, hogyan alakította ki I. (Szent) István az egyház – és államszervezetet!

„Istvánnak, aki Koppány legyőzésétől kezdve mind nagyobb lélekszámú nép felett uralkodott, a harcokkal, az elkerülhetetlen rombolással párhuzamosan építkeznie is kellett. A küzdelmek nem holmi presztízssokoból folytak, nem öncélú hadi vállalkozások voltak, hanem azért vívták őket, hogy az István által elképzelt és sok vonatkozásban német mintákhoz igazodó új rendszer kárpát-medencei méretekben kiépüljön. [...] történelmi mércével mérve igen rövid idő (néhány évtized) alatt óriási feladatokat kellett végeznie. (Kristó Gyula: Szent István = Nagy képes millenniumi arcképcsarnok. Aquila Kiadó, 1999.3. p.

	a	b
	c	d
	e	f
	g	h
	i	j
	.../10	

Javító tanár neve:.....	Elért pontszám: ..... / 100 pont